

PSALMEN
voor
IEDEREEN

Deel 2 – Psalm 73-150

Het Oude Testament voor iedereen
door
John Goldingay

Genesis deel 1

Genesis deel 2

Exodus en Leviticus

Numeri en Deuteronomium

Psalmen voor iedereen deel 1

Psalmen voor iedereen deel 2

Volgende delen in voorbereiding

John Goldingay

Psalmen

VOOR IEDEREEN

DEEL 2

Psalm 73-150

wb Uitgeverij Van Wijnen - Franeker

© 2013 John Goldingay

Oorspronkelijke uitgever Westminster John Knox Press, Louisville,
KY 40202, USA

Oorspronkelijke titel *Psalms for Everyone – Part 2*

© 2018 Nederlandse editie: Uitgeverij Van Wijnen, Postbus 172,
8800 AD Franeker

De Bijbelteksten zijn met toestemming van het Nederlands
Bijbelgenootschap overgenomen uit de Nieuwe Bijbelvertaling (NBV).

www.uitgeverijvanwijnen.nl

Vertaling Martine Krabbendam-Veenhof

Omslagontwerp Garage/BNO

ISBN 978 90 5194 512 6

NUR 707

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvou-
digd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar
gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch,
door fotokopieën, opnamen, of op enige andere manier, zonder voorafgaan-
de schriftelijke toestemming van de uitgever.

INHOUD

<i>Dankwoord</i>		9
<i>Inleiding</i>		11
Psalm 73	God verlost nu	19
Psalm 74	En nu ophouden met die straf!	25
Psalm 75	De belofte van een gifbeker	29
Psalm 76	Angst of eerbied	32
Psalm 77	Is God veranderd?	34
Psalm 78,1-37	Het genuanceerde verband tussen Gods genade en de reactie van mensen	38
Psalm 78,38-72	Wie staat, zie toe dat hij niet valle	43
Psalm 79	Een manier om 'compassie- vermoeidheid' te voorkomen	49
Psalm 80	Keer ons lot ten goede! Keer u tot ons!	52
Psalm 81	De relatie tussen lofprijzing en preek	56
Psalm 82	De goden en God uitdagen	60
Psalm 83	Kies je lot	63
Psalm 84	De ene dag en de duizend dagen	67
Psalm 85	Keer ons lot ten goede	70
Psalm 86	Een bediende zet zijn meester onder druk	74
Psalm 87	Heerlijke dingen worden over u gezegd, Sion	78
Psalm 88	Een schreeuw vanuit het graf	81
Psalm 89,1-38	Bestaat er wel iets bestendigs?	85

INHOUD

Psalm 89,39-52	Twée stel feiten onder ogen zien	90
Psalm 89,53	Toch maar amen	93
Psalm 90	Gods tijd en onze tijd	94
Psalm 91	Schaduw van de Almachtige	98
Psalm 92	Ziet eredienst op sabbat er zo uit?	102
Psalm 93	Is de aarde kwetsbaar?	105
Psalm 94	De God van vergelding	106
Psalm 95	Houd je mond nou eens en luister	110
Psalm 96	Ja, Jahweh regeert	113
Psalm 97 – 98	De echte koning der koningen	117
Psalm 99 – 100	Gewijde ruimte, gewijde handelingen en gewijd geluid	122
Psalm 101	De uitdaging van leiderschap	126
Psalm 102	Ik koester hoop voor Sion, maar is er hoop voor mij?	129
Psalm 103	Zo moet je jezelf overtuigen	134
Psalm 104	God van het licht en God van de duisternis	138
Psalm 105	Van je geschiedenis leren	143
Psalm 106,1-47	Gods rechtvaardigheid wordt verheerlijkt door onze onrechtvaardigheid	149
Psalm 106,48	Nog een amen	156
Psalm 107	Zo spreken zij die door de HEER zijn verlost	156
Psalm 108	Dit moet je doen als God zijn beloften niet nakomt	161
Psalm 109	Dit moet je doen als je opgelicht wordt	165
Psalm 110	Een kwestie van macht	170
Psalm 111	Jahwehs verbond en ons verbond	173
Psalm 112	Een nieuwe definitie van het welvaartsevangelie	176
Psalm 113 – 114	Openstaan voor het onverwachte	179
Psalm 115	Vertrouwen of controle	183

INHOUD

Psalm 116	Reden om te geloven	187
Psalm 117	Veel zeggen in weinig woorden	191
Psalm 118	Dit is de dag die de Heer ons geeft	191
Psalm 119,1-24	Gods wetten als de weg tot zegen	196
Psalm 119,25-48	Op de beloften staan	200
Psalm 119,49-72	Onderwijs me	205
Psalm 119,73-96	De grenzen van onze hoop oprekken	209
Psalm 119,97-120	Ik kan verstandiger zijn dan mijn leermeester	213
Psalm 119,121-144	De trouwe meester	217
Psalm 119,145-176	De smeekbede van het verloren schaap	222
Psalm 120 – 121	Vredelievend en vreedzaam	227
Psalm 122 – 123	Bidden voor Jeruzalem, bidden om genade	230
Psalm 124 – 125	Bergen omringen Jeruzalem, Jahweh omringt zijn volk	234
Psalm 126 – 127	Tranen en slapeloosheid	237
Psalm 128 – 129	Zegeningen en wreedheden	241
Psalm 130 – 131	Wensen en hopen	245
Psalm 132	Als jij het bouwt, dan komt hij	249
Psalm 133 – 134	Zo moet je de dag afsluiten	253
Psalm 135	Heilige wind	256
Psalm 136	Eeuwig duurt zijn trouw	260
Psalm 137	God gedenkt en wij gedenken	264
Psalm 138	Levensmoed	268
Psalm 139	Je openstellen	270
Psalm 140	Het alternatief voor een kogelvrij vest	276
Psalm 141	Je mond dichthouden	279
Psalm 142	Zo kun je zorgen dat gebed werkt	282
Psalm 143	Gods rechtvaardigheid is bepalend, niet die van ons	285
Psalm 144	Niet meer dan een ademtocht	288

INHOUD

Psalm 145	Van u is het koninkrijk, de kracht en de heerlijkheid	292
Psalm 146	Stel je vertrouwen niet op leiders	295
Psalm 147	De schepping als een reden voor hoop	298
Psalm 148 – 149	Dans en slachting	301
Psalm 150	De lofprijzing van God, de eeuwige schepper, wordt afgerond en voltooid	306
<i>Woordenlijst</i>		308

DANKWOORD

Aan het begin van ieder hoofdstuk is de desbetreffende psalm opgenomen.* Aan het einde van het boek staat een verklarende woordenlijst met een aantal termen die geregeld in de tekst terugkomen, bijvoorbeeld geografische, historische en theologische termen. In ieder hoofdstuk (maar niet in de inleiding) zijn deze woorden gemarkeerd door ze **vet** af te drukken, als ze voor de eerste keer voorkomen.

De verhalen die na de psalmen volgen, gaan vaak over mijn vrienden en familie. Ik heb ze niet verzonnen, maar wel onherkenbaar gemaakt om eerlijk tegenover de betrokkenen te zijn. Soms had ik dat zo goed gedaan dat ik bij het herlezen van het manuscript eerst niet meer wist wie er beschreven werd. Mijn vrouw Ann komt in een aantal verhalen voor. Twee jaar voordat ik aan dit boek begon, stierf ze, nadat ze drieënveertig jaar met multiple sclerose had geleefd. De manier waarop we al die jaren samen met haar ziekte en handicap omgingen, beïnvloedt alles wat ik schrijf. Soms kun je dat in de tekst zien, soms is het effect indirect.

Kort voordat ik dit boek begon te schrijven, werd ik verliefd op Kathleen Scott en trouwde met haar. Ik ben dankbaar voor mijn nieuwe leven met haar en voor haar scherpzinnige commentaar op het manuscript. Haar inzichten zijn zo zorgvuldig verwoord en zo verhelderend dat ze het bijna verdient als

* In de oorspronkelijke uitgave zijn de psalmen in een eigen vertaling van John Goldingay opgenomen. In de Nederlandse uitgave is gekozen voor de Nieuwe Bijbelvertaling (NBV) van het Nederlands Bijbelgenootschap. In de lopende tekst worden soms citaten uit andere vertalingen gebruikt, met name uit de Herziene Statenvertaling (HSV)

DANKWOORD

medeauteur genoemd te worden. Ik ben ook Matt Sousa dankbaar dat hij het manuscript heeft gelezen en heeft aangegeven wat ik moest corrigeren of verduidelijken en ik ben Tom Bennet dankbaar voor het corrigeren van de drukproeven.

INLEIDING

Voor Jezus en de auteurs van het Nieuwe Testament wáren de geschriften die christenen het ‘Oude Testament’ noemen de Schriften. Als ik dat zeg, ben ik een beetje kort door de bocht, want in het Nieuwe Testament staat er geen lijst van. Maar de verzameling geschriften die het Joodse volk aanvaardt, is bij benadering de verzameling waar Jezus en de auteurs van het Nieuwe Testament vermoedelijk mee werkten. De kerk aanvaardde later een aantal extra boeken, zoals Makkabeeën en de Wijsheid van Jezus Sirach. De traditionele naam voor deze andere boeken was de ‘Apocriefen’, de boeken die ‘verborgen’ waren – een naam die ‘onecht’ ging aanduiden. Nu worden ze meestal de ‘deuterocanonieke geschriften’ genoemd; dat is omslachtiger, maar minder denigrerend. Het geeft gewoon aan dat deze boeken minder gezag hebben dan de Tora, de profeten en de geschriften. De precieze lijst ervan verschilt per kerkelijke traditie. In deze serie die *‘het Oude Testament voor iedereen’* wil uitleggen, bedoelen we met ‘het Oude Testament’ die geschriften die de Joodse gemeenschap aanvaardt, hoewel ze in de Joodse Bijbel in een andere volgorde staan: de Tora, de Profeten en de Geschriften.

Ze zijn niet ‘oud’ in de zin van verouderd of ouderwets. Om dat duidelijk te maken noem ik ze soms liever het ‘Eerste Testament’ dan het Oude Testament. Voor Jezus en de nieuwtestamentische schrijvers waren ze een levende bron om God, zijn werkwijze in de wereld en zijn omgang met ons, te begrijpen. Ze waren bruikbaar ‘om onderricht te geven, om dwalingen en fouten te weerleggen, en om op te voeden tot een deugdzzaam leven, zodat een dienaar van God

INLEIDING

voor zijn taak berekend is en voor elk goed doel volledig is toegerust' (2 Timoteüs 3,16-17). Kortom, ze waren voor iedereen. Daarom is het vreemd dat christenen ze niet vaak lezen. Het is mijn bedoeling je met deze boekjes bij het lezen ervan te helpen.

Mijn aarzeling is dat je misschien mijn gedachten leest in plaats van de Schriften. Vermijd die valkuil! Ik vind het prettig dat in deze serie een groot deel van de Bijbeltekst die besproken wordt, staat afgedrukt. Sla die niet over! Uiteindelijk is *díe* van belang.

Een overzicht van het Oude Testament

In het christelijke Oude Testament staan de boeken uit de Joodse Bijbel in een andere volgorde:

- Genesis tot Koningen: een verhaal dat van de schepping van de wereld doorloopt tot aan de verbanning van de Judeeërs naar Babylon.
- Kronieken tot Ester: een tweede versie van dit verhaal, dat doorloopt tot in de jaren na de ballingschap.
- Job, Psalmen, Spreuken, Prediker, Hooglied: een aantal poëtische boeken.
- Jesaja tot Maleachi: het onderwijs van een aantal profeten.

Hier volgt een overzicht van de geschiedenis die aan de boeken ten grondslag ligt. (Ik geef geen jaartallen voor de gebeurtenissen in Genesis, dat zou teveel giswerk zijn.)

De gebeurtenissen vinden plaats *vóór* de geboorte van Christus.

INLEIDING

eind 13 ^e – begin 12 ^e eeuw	Mozes, de uittocht, Jozua
12 ^e – 11 ^e eeuw	de ‘rechters’
10 ^e eeuw	Saul, David, Salomo; het rijk scheurt in tweeën: Efraïm en Juda
9 ^e eeuw	Elia, Elisa; Aram-Damascus is de supermacht
8 ^e eeuw	Amos, Hosea, Jesaja, Micha; Assyrië is de super- macht; ondergang van Efraïm, Juda vazal van Assyrië, koning Hizkia
7 ^e eeuw	koning Manasse, Jeremia, Josia; Babylon is de supermacht
6 ^e eeuw	ondergang van Juda, ballingschap; Ezechiël, Daniël; Perzië wordt de super- macht, terugkeer uit de ballingschap
5 ^e eeuw	Ezra, Nehemia; Juda pro- vincie van het Perzische rijk
4 ^e eeuw	Griekenland is de super- macht (Alexander de Grote)
3 ^e eeuw	Syrië en Egypte zijn regio- nale machten die allebei aan Juda trekken
eind 2 ^e eeuw	Juda komt in opstand tegen Syrië en wordt enige tijd onafhankelijk
1 ^e eeuw v.Chr.	Rome is de supermacht

INLEIDING

Psalm 73 – 150

Je vraagt je misschien af waarom dit tweede deel van *De Psalmen voor Iedereen* met psalm 73 begint – waarom staan er niet 75 psalmen in elk deel? Het antwoord is dat het psalter, het boek Psalmen, in de Hebreeuwse Bijbel in vijf kleinere ‘boeken’ verdeeld is. Die beginnen met psalm 1, 42, 73, 90 en 107. Binnen het boek Psalmen kun je deze indeling herkennen aan een speciale lofprijzing en dubbel amen aan het einde van psalm 41, 72, 89 en 106. Als de mensen die het psalter samenstelden, er zo’n indeling in aanbrachten, had je misschien verwacht dat ze bepaalde genres psalmen in de verschillende boeken zouden zetten – bijvoorbeeld alle lofpsalmen bij elkaar, of alle psalmen die een koning kon gebruiken, of alle psalmen van David. Maar hoewel er zulke trends zijn, zijn die niet consistent doorgevoerd en de afgrenzingen van de boeken zijn nogal willekeurig. Maar de indeling in vijf boeken is beslist niet willekeurig, want dat is het aantal boeken waarin de Tora verdeeld is – Genesis, Exodus, Leviticus, Numeri en Deuteronomium. Dus zijn er vijf boeken waarin onderwezen wordt hoe God in het begin met de wereld en met Israël omging, en wat God van Israël verwacht, en vijf boeken met onderwijs over lofprijzing en gebed. Zo vestigt de indeling van het psalter in vijf boeken onze aandacht op de reden waarom het boek Psalmen bestaat. Het doel ervan is dat wij leren God te prijzen en tot hem te bidden.

Ik stel het iets te eenvoudig voor. Er zijn ongeveer vijftien psalmen waarin het spreken van God de belangrijkste plaats inneemt. Psalm 110 is daar een voorbeeld van; die psalm beschrijft beloften die God aan de koning doet. Maar in de meeste psalmen spreken mensen tot God. Er zijn vier manieren waarop ze dat doen:

1. Sommige psalmen zijn een uiting van aanbidding; God wordt geprezen om wie hij is en omdat hij consistent is in

INLEIDING

de manier waarop hij met ons omgaat. Psalm 100 is daar een voorbeeld van. Deze psalm vormt een mooie illustratie van twee kenmerken van dit soort lofpsalmen. De psalm begint met een aansporing om te prijzen, daarna worden de redenen voor de lofprijzing gegeven, dat is de inhoud van de lof. De psalm is ook een voorbeeld van een kenmerk dat ook in andere soorten psalmen voorkomt. Wanneer de lof en de redenen ervoor uitgesproken zijn, wordt die reeks herhaald, alsof één keer niet voldoende is. In de tweede helft van het boek Psalmen staan meer lofpsalmen dan in de eerste helft.

2. In sommige psalmen wordt ertegen geprotesteerd dat God nu niet zo met ons omgaat als we hadden verwacht. Psalm 89 is daar een voorbeeld van. In de tweede helft van het boek Psalmen staan minder van deze protestpsalmen dan in de eerste helft. Psalm 89 is een extreem voorbeeld van een kenmerk dat vaker in deze psalmen voorkomt. Er wordt heel veel ruimte besteed aan een beschrijving van wie God is, de manier waarop God in het verleden handelde en de beloften die God deed, maar dat blijkt allemaal de opmaat te zijn voor een klacht dat Gods recente handelen in het licht daarvan volkomen onbegrijpelijk is.

3. Sommige psalmen zijn een uitspraak van een vertrouwen op God, dat ondanks zulke moeilijkheden standhoudt. Psalm 84 is daar een voorbeeld van. Net als bij een protestpsalm is het uitgangspunt dat iemands leven misschien niet zo geweldig is. Er wordt gesproken over 'wonen in de tenten der goddelozen' – dat wil zeggen dat je in het gezelschap van onrechtvaardige mensen moet wonen. Het zou veel beter zijn om in Jeruzalem te kunnen wonen, in de omgeving van de tempel. Maar uit de psalm spreekt een soort tevredenheid met de noodzaak om ver weg van Jeruzalem te wonen, want God is niet beperkt tot de tempel en overal kun je je vertrouwen op hem stellen.

4. Sommige psalmen zijn een getuigenis van of dankzegging voor de manier waarop God heeft gehandeld in ant-

INLEIDING

woord op protesten en uitspraken van vertrouwen. Psalm 116 is daar een voorbeeld van. Het is typerend voor een getuigenis- of dankpsalm dat die een beschrijving geeft van het gevaar of de nood waarin de persoon zich bevond, van de manier waarop hij of zij bad, en van de manier waarop God handelde om bevrijding te brengen. Het doel is andere mensen tot een diepere toewijding aan God te brengen, wanneer ze zich realiseren dat in dit getuigenis iets beschreven wordt wat niet alleen voor één persoon waar is geweest, maar ook voor henzelf waar zou kunnen zijn.

Eén kenmerk komt in alle soorten psalmen voor: ze bestaan uit hele korte verzen die in twee delen verdeeld zijn. Zo is het eerste vers van psalm 73:

Ja, God is goed voor Israël,
voor wie zuiver zijn van hart!

Het is kenmerkend dat de tweede helft van het vers een herformulering van de eerste helft is, maar niet gewoon maar een herhaling. Als de eerste helft op zichzelf stond, zou je de verkeerde indruk kunnen krijgen. Het is heel belangrijk dat God aan Israël toegewijd is, maar de toevoeging van de tweede helft maakt duidelijk dat het niet voldoende is om alleen maar tot het volk Israël te behoren. Je moet behoren tot de mensen die zuiver van hart zijn. Een later vers uit de psalm zegt:

Ja, vergeefs hield ik mijn geweten zuiver
en waste ik mijn handen in onschuld!

Met andere woorden, een echt zuivere relatie met God en met andere mensen heeft te maken met wat er in ons omgaat, onze bedoelingen en ons denken (het hart en het verstand). Het heeft ook te maken met wat uitwendig plaatsvindt: onze daden; onze handen mogen niet met bloed

INLEIDING

bezoedeld zijn. Het is belangrijk dat we de goede mentaliteit hebben, maar ook dat onze daden juist zijn. Een paar verzen later staat in de psalm:

Maar zou ik spreken als zij,
ik pleegde verraad aan Gods kinderen!

Hier is de tweede helft van het vers gewoon een aanvulling op de eerste helft.

Wie zijn de mensen die in de psalmen hun lofprijzing en gebed onder woorden brengen? Dat kan verschillen. Soms is het de gemeenschap die in de wij-vorm spreekt. Deze psalmen kunnen vooral leerzaam zijn als we willen weten hoe we de lofprijzing en het gebed van de kerk vorm kunnen geven. Soms is het een individuele 'ik' die spreekt. Deze psalmen kunnen vooral leerzaam zijn als we willen weten hoe we onze persoonlijke lofprijzing en gebeden kunnen verdiepen. Dan zijn er nog sommige 'ik'-psalmen die klinken alsof ze over de noden van een koning, of een leider als Nehemia, gaan. Deze kunnen leerzaam zijn als we willen weten hoe we voor onze leiders moeten bidden.

We weten niet wie de psalmen geschreven hebben, maar dat hoeven we eigenlijk niet te weten om ze te kunnen gebruiken, net zo min als we hoeven te weten wie een modern lied of gebed geschreven heeft, om er gebruik van te kunnen maken. Je denkt misschien dat het overduidelijk is wie de psalmen geschreven heeft – dat was David toch zeker? Maar bij minder dan twintig van de psalmen die we in dit deel zullen bestuderen, staat 'van David' in het opschrift, dus de link met David helpt ons niet zo erg. In een aantal van deze psalmen lijkt zelfs een veel latere periode dan die van David verondersteld te worden – met name de tijd waarin Jeruzalem door de Babyloniërs veroverd werd en de bevolking van Juda vervolgens naar Babylonië werd gedeporteerd.

INLEIDING

En trouwens, het is helemaal niet zo duidelijk dat ‘van David’ betekent dat David de psalm schreef. Het betekent misschien dat de psalm vóór David – of een latere Davidische koning – geschreven werd, of dat die bij een verzameling psalmen hoort die door David of de Davidische koning gesponsord werd. Boven een paar andere psalmen worden mensen als Asaf of de Korachieten genoemd. Dat waren mensen die betrokken waren bij of geassocieerd werden met het leiden van de eredienst in de tempel. In sommige opschriften staat bij welke gelegenheden de psalm gebruikt werd. Dat geldt in het bijzonder voor twee reeksen: de psalmen 120-134 zijn allemaal ‘pelgrimsliederen’, dat betekent misschien dat ze tijdens de pelgrimstocht naar Jeruzalem gezongen werden. De psalmen 113-118 werden de ‘Halleel psalmen’ die gezongen werden bij de belangrijke feesten, vooral bij Pesach, hoewel die gewoonte niet in het Psalter zelf genoemd wordt.

PSALM 73

God verlost nu

¹Een psalm van Asaf.

Ja, God is goed voor Israël,
voor wie zuiver zijn van hart!

²Toch had ik bijna een misstap begaan,
bijna waren mijn voeten uitgegleden,
³want ik keek met afgunst naar de dwazen,
benijdde het geluk van wie kwaad doen.

⁴Tot hun dood blijven zij voor ziekte gespaard,
hun buik is goedgevuld,
⁵aardse kwellingen kennen zij niet,
het lijden van anderen gaat aan hen voorbij.

⁶Daarom is hoogmoed hun halsieraad
en bedekt geweld hen als een mantel,
⁷hun ogen puilen uit het vet,
van eigenwaan zwelt hun hart.

⁸Ze spotten, spreken kwaad
en dreigen vanaf hun hoge zetels,
⁹ze zetten een mond op tot aan de hemel
en hun tong roert zich overal op aarde.

¹⁰Daarom lopen de mensen achter hen aan,
drinken hun woorden in als water
¹¹en zeggen: 'Hoe zou God iets weten?
Heeft de Allerhoogste een antwoord?'
¹²Zo zijn de goddelozen ten voeten uit,
ze verrijken zich, onverstoorbaar.

PSALM 73 GOD VERLOST NU

¹³Ja, vergeefs hield ik mijn geweten zuiver
en waste ik mijn handen in onschuld!

¹⁴Want ik werd gestraft, dag aan dag,
en geslagen, elke morgen weer.

¹⁵Maar zou ik spreken als zij,
ik pleegde verraad aan Gods kinderen!

¹⁶Dus bleef ik nadenken, ik wilde weten
waarom – het was een vraag die mij kwelde,

¹⁷tot ik Gods heiligdom binnenging
en mij hun einde voor ogen bracht.

¹⁸Ja, u zet hen op een glibberig pad
en stort hen in een diepe afgrond.

¹⁹In een oogwenk is het met hen gedaan,
hun ondergang, hun einde is een verschrikking.

²⁰Ze zijn als een nachtmerrie na het ontwaken, Heer,
bij het opstaan verjaagt u ze als beelden uit een droom.

²¹Zolang ik verbitterd was,
gekwetst van binnen,

²²dom en dwaas,
was ik bij u als een redeloos dier.

²³Maar nu weet ik mij altijd bij u,
u houdt mij aan de hand

²⁴en leidt mij volgens uw plan.

Dan neemt u mij weg, met eer bekleed.

²⁵Wie buiten u heb ik in de hemel?

Naast u wens ik geen ander op aarde.

²⁶Al bezwijkt mijn hart en vergaat mijn lichaam,
de rots van mijn bestaan, al wat ik heb,
is God, nu en altijd.